

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 30. lipnja 2023.
(OR. en)

11140/23

ECOFIN 665
UEM 199
SOC 491
EMPL 342
COMPET 686
ENV 765
EDUC 278
RECH 310
ENER 401
JAI 911
GENDER 142
ANTIDISCRIM 136
JEUN 180
SAN 417

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. preth. dok.:	9832/1/23 REV 1
Br. dok. Kom.:	COM(2023) 610 final
Predmet:	PREPORUKA VIJEĆA o Nacionalnom programu reformi Francuske za 2023. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Francuske za 2023.

Za delegacije se u prilogu nalazi navedeni nacrt preporuke Vijeća, o kojem su raspravljali Vijeće i Europsko vijeće na temelju prijedloga Komisije COM(2023) 610 final.

PREPORUKA VIJEĆA

od ...

o Nacionalnom programu reformi Francuske za 2023. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Francuske za 2023.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika¹, a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža², a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

¹ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

² SL L 306, 23.11.2011., str. 25.

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

- (1) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća³ kojom je uspostavljen Mehanizam za oporavak i otpornost („Mehanizam”) stupila je na snagu 19. veljače 2021. Mehanizmom se pruža financijska potpora državama članicama za provedbu reformi i ulaganja i generira fiskalni impuls koji će se financirati sredstvima Unije. U skladu s prioritetima europskog semestra Mehanizmom se doprinosi gospodarskom i uključivom oporavku i provedbi održivih reformi i ulaganja kojima se potiče rast, posebno reformi i ulaganja u cilju promicanja zelene i digitalne tranzicije i jačanja otpornosti gospodarstava država članica. Njime se pomaže i jačanju javnih financija te poticanju rasta i otvaranja radnih mjesta u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju, poboljšanju teritorijalne kohezije unutar Unije i podupiranju kontinuirane provedbe europskog stupa socijalnih prava. Maksimalni financijski doprinos po državi članici u okviru Mehanizma ažuriran je 30. lipnja 2022., u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241.

³ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

- (2) Komisija je 22. studenoga 2022. donijela Godišnji pregled održivog rasta za 2023., čime je označen početak europskog semestra 2023. za koordinaciju ekonomskih politika. Europsko vijeće potvrdilo je 23. ožujka 2023. prioritete Godišnjeg pregleda održivog rasta za 2023., koji se temelje na četirima dimenzijama konkurentne održivosti. Komisija je 22. studenoga 2022. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela i Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2023., u kojem je utvrđeno da je Francuska jedna od država članica koja je možda pogođena neravnotežama ili za koju postoji rizik da bude pogođena neravnotežama i za koju je potrebno detaljno preispitivanje. Komisija je istog dana donijela i mišljenje o nacrtu proračunskog plana Francuske za 2023. Komisija je donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja te Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2023., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načelâ europskog stupa socijalnih prava. Vijeće je 16. svibnja 2023. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja⁴ („Preporuka o europodručju za 2023.”), a 13. ožujka 2023. Zajedničko izvješće o zapošljavanju.
- (3) Iako gospodarstva Unije pokazuju iznimnu otpornost, geopolitički kontekst i dalje ima negativan utjecaj. Čvrsto stojeći uz Ukrajinu, Unija je svoj program gospodarske i socijalne politike usmjerila na smanjivanje negativnih posljedica energetske šokove na ranjiva kućanstva i poduzeća u kratkoročnom razdoblju te na nastavak rada na zelenoj i digitalnoj tranziciji, potpori održivom i uključivom rastu, očuvanju makroekonomske stabilnosti i povećanju otpornosti u srednjoročnom razdoblju. U velikoj je mjeri usmjerena i na povećanje konkurentnosti i produktivnosti Unije.

⁴ Preporuka Vijeća od 16. svibnja 2023. o ekonomskoj politici europodručja (SL C 180, 23.5.2023., str. 1.).

- (4) Komisija je 1. veljače 2023. objavila komunikaciju naslovljenu „Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija” („Industrijski plan u okviru zelenog plana”). Cilj Industrijskog plana u okviru zelenog plana povećanje je konkurentnosti industrije Unije s nultom neto stopom emisija i podupiranje brzog prelaska na klimatsku neutralnost. Njime se dopunjuju postojeći napori u okviru europskog zelenog plana i plana REPowerEU. Njegov je cilj također omogućiti poticajnije okruženje za povećanje Unijinih proizvodnih kapaciteta za tehnologije i proizvode s nultom neto stopom emisija koji su potrebni za ostvarenje Unijinih ambicioznih klimatskih ciljeva te osigurati pristup relevantnim kritičnim sirovinama, među ostalim diversifikacijom nabave, primjerenim iskorištavanjem geoloških resursa u državama članicama i maksimalnim povećanjem recikliranja sirovina. Industrijski plan u okviru zelenog plana temelji se na četiri stupa: predvidljivom i pojednostavnjenom regulatornom okruženju, bržem pristupu financijskim sredstvima, unapređenju vještina i otvorenoj trgovini za otporne lance opskrbe. U cilju rada na regulatornom okviru za poticanje rasta Komisija je 16. ožujka 2023. objavila dodatnu komunikaciju naslovljenu „Dugoročna konkurentnost EU-a: perspektiva nakon 2030.”, koja se temelji na devet pokretača konkurentnosti koji se međusobno dopunjuju. U njoj se utvrđuju prioritete politike koji se odnose na aktivno osiguravanje strukturnih poboljšanja, dobro usmjerena ulaganja i regulatorne mjere za dugoročnu konkurentnost Unije i njezinih država članica. Preporuke navedene u nastavku doprinose ostvarenju tih prioriteta.

- (5) Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika nastavlja se u 2023. razvijati u skladu s provedbom Mehanizma. Potpuna provedba planova za oporavak i otpornost i dalje je ključna za ostvarenje prioriteta politika u okviru europskog semestra jer se planovi odnose na sve relevantne preporuke ili na znatan dio relevantnih preporuka za pojedinu zemlju izdanih posljednjih godina. Preporuke za pojedinu zemlju iz 2019., 2020. i 2022. i dalje su jednako relevantne za planove za oporavak i otpornost koji su revidirani, ažurirani ili izmijenjeni u skladu s člancima 14., 18. i 21. Uredbe (EU) 2021/241.
- (6) Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća⁵ („Uredba o planu REPowerEU”) donesena je 27. veljače 2023. u cilju postupnog ukidanja ovisnosti Unije o uvozu fosilnih goriva iz Rusije. To će doprinijeti energetske sigurnosti i diversifikaciji opskrbe energijom u Uniji, dok će se istodobno povećavati uvođenje energije iz obnovljivih izvora, kapaciteti za skladištenje energije i energetska učinkovitost. Uredbom o planu REPowerEU državama članicama omogućuje se da u svoje nacionalne planove za oporavak i otpornost dodaju novo poglavlje o planu REPowerEU kako bi financirale ključne reforme i ulaganja kojima će se doprinijeti ostvarenju ciljeva plana REPowerEU. Tim reformama i ulaganjima doprinijet će se i povećanju konkurentnosti industrije Unije s nultom neto stopom emisija, kako je navedeno u Industrijskom planu u okviru zelenog plana, i provedbi preporuka za pojedinu zemlju koje se odnose na energetiku i upućene su državama članicama 2022. i, ako je primjenjivo, 2023. Uredbom o planu REPowerEU uvodi se nova kategorija bespovratne financijske potpore koja se državama članicama stavlja na raspolaganje za financiranje novih reformi i ulaganja u energetici u okviru njihovih planova za oporavak i otpornost.

⁵ Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. veljače 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/241 u pogledu poglavlja o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost i o izmjeni uređaba (EU) br. 1303/2013, (EU) 2021/1060 i (EU) 2021/1755 te Direktive 2003/87/EZ (SL L 63, 28.2.2023., str. 1.).

- (7) Komisija je 8. ožujka 2023. donijela Komunikaciju o smjernicama za fiskalnu politiku u 2024. („Komunikacija od 8. ožujka 2023.“). Cilj joj je državama članicama pomoći u pripremi programa stabilnosti i konvergencije i tako poboljšati koordinaciju politika. Komisija je podsjetila da će se opća klauzula o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu deaktivirati krajem 2023. U razdoblju 2023. – 2024. pozvala je na provedbu fiskalnih politika kojima se osigurava srednjoročna održivost duga i održivo povećava potencijalni rast te je pozvala države članice da u svojim programima stabilnosti i konvergencije za 2023. navedu kako će svojim fiskalnim planovima osigurati usklađenost s referentnom vrijednosti od 3 % bruto domaćeg proizvoda (BDP) utvrđenu Ugovorom te osigurati uvjerljivo i kontinuirano smanjenje duga ili zadržavanje duga na razboritim razinama u srednjoročnom razdoblju. Komisija je države članice pozvala i da postupno ukinu nacionalne fiskalne mjere uvedene za zaštitu kućanstava i poduzeća od naglog porasta cijena energije, počevši od najmanje ciljanih mjera. Navela je da bi, bude li mjere potpore trebalo produljiti zbog novih pritisaka na cijene energije, države članice takve mjere trebale bolje usmjeriti na ranjiva kućanstva i poduzeća. Komisija je navela da bi fiskalne preporuke bile kvantificirane i diferencirane. Nadalje, kao što je predloženo u njezinoj Komunikaciji od 9. studenoga 2022. o smjernicama za reformu okvira gospodarskog upravljanja EU-a, fiskalne preporuke izradile bi se na temelju neto primarnih rashoda. Preporučila je da sve države članice nastave štititi ulaganja koja financira država i osiguraju djelotvorno korištenje sredstava iz Mehanizma i drugih fondova Unije, posebno za potrebe ciljeva zelene i digitalne tranzicije i otpornosti. Komisija je navela da će Vijeću predložiti pokretanje postupaka u slučaju prekomjernog deficita u proljeće 2024. na temelju podataka o realizaciji za 2023., u skladu s postojećim pravnim odredbama.

- (8) Komisija je 26. travnja 2023. predstavila zakonodavne prijedloge za provedbu opsežne reforme Unijinih pravila gospodarskog upravljanja. Glavni je cilj tih prijedloga ojačati održivost javnog duga i reformama i ulaganjima promicati održiv i uključiv rast u svim državama članicama. Komisija svojim prijedlozima želi unaprijediti nacionalnu odgovornost, pojednostavniti okvir i pozornost u većoj mjeri usmjeriti na srednjoročno razdoblje, u kombinaciji s djelotvornom i koherentnijom provedbom. U skladu sa zaključcima Vijeća od 14. ožujka 2023. o smjernicama za reformu okvira gospodarskog upravljanja EU-a cilj je da se zakonodavni rad dovrši 2023.
- (9) Francuska je 28. travnja 2021. Komisiji dostavila svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241. Na temelju članka 19. Uredbe (EU) 2021/241 Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje iz Priloga V. toj uredbi. Vijeće je 13. srpnja 2021. donijelo Provedbenu odluku o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Francuske⁶. Isplata obroka ovisi o donošenju odluke Komisije, u skladu s člankom 24. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/241, u kojoj se navodi da je Francuska u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u Provedbenoj odluci Vijeća. Ostvarenje u zadovoljavajućoj mjeri podrazumijeva da postizanje prethodnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti nije poništeno.

⁶ ST 10162/21 INIT, ST 10162/21 ADD 1.

- (10) Francuska je 11. svibnja 2023. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2023. i svoj Program stabilnosti za 2023., u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1466/97. Zbog njihove uzajamne povezanosti ta su dva programa ocijenjena zajedno. U skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2021/241, u Nacionalnom programu reformi za 2023. uzima se u obzir i polugodišnje izvješće Francuske o napretku ostvarenom u provedbi plana za oporavak i otpornost.
- (11) Komisija je 24. svibnja 2023. objavila Izvješće za Francusku za 2023. U njemu je ocijenjen napredak Francuske u smislu relevantnih preporuka za pojedinu zemlju koje je Vijeće donijelo u razdoblju od 2019. do 2022. i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Francuske. Na temelju te analize u tom izvješću utvrđeni su nedostaci u odnosu na izazove koji nisu obuhvaćeni ili su samo djelomično obuhvaćeni planom za oporavak i otpornost, kao i novi i predstojeći izazovi. Ocijenjen je i napredak Francuske u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva Unije u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina i smanjenja siromaštva, kao i napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda.

(12) Komisija je provela detaljno preispitivanje za Francusku u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011 i objavila rezultate 24. svibnja 2023. Komisija je zaključila da u Francuskoj postoje makroekonomske neravnoteže. Konkretno, i dalje su prisutne slabosti s prekograničnim učinkom povezane s visokim državnim dugom, konkurentnosti i niskim rastom produktivnosti iako se u određenoj mjeri smanjuju. Državni dug smanjuje se od oporavka BDP-a u 2021., nakon povećanja tijekom pandemije bolesti COVID-19. Razne fiskalne mjere u 2022. znatno su ublažile učinak energetske krize, ali su usporile smanjenje duga. Predviđa se daljnje smanjenje duga ove i sljedeće godine, ali se predviđa da će nakon toga, ako se ne poduzmu mjere, ponovno početi rasti te da će i dalje biti visok i iznad razine zabilježene prije pandemije bolesti COVID-19. Izazovi u pogledu srednjoročne fiskalne održivosti i dalje su visoki. Mjere poduzete posljednjih godina s ciljem povećanja potencijalnog rasta mogle bi pomoći u ispravljanju predviđenog povećanja javnog duga u srednjoročnom razdoblju. Doneseno je nekoliko reformi za jačanje troškovne konkurentnosti. Već je vidljivo blago povećanje konkurentnosti, a puni učinak tih reformi očekuje se u narednim godinama. Isto tako, očekuje se da će se produktivnost rada povećati učinkovitom provedbom planiranih ulaganja i reformi. Francusko gospodarstvo pokazalo je otpornost tijekom prošle godine jer su povećanja cijena energije manje utjecala na troškovnu konkurentnost nego u ostatku europodručja. Izvoz se poboljšava zbog daljnjeg oporavka prekograničnog turizma i zrakoplovne industrije, koje je pandemija bolesti COVID-19 znatno pogodila. Iako se tijekom najtežeg razdoblja pandemije bolesti COVID-19 dug privatnog sektora povećao, veće korporativno zaduživanje popraćeno je i povećanjem vlasničkog kapitala i akumulacijom zaštitnih slojeva likvidnosti. Više kamatne stope mogu otežati javno i privatno razduživanje. Odgovor politike bio je povoljan, ali i dalje postoje izazovi u pogledu upravljanja javnim financijama. Učinkovita provedba nedavno donesenih reformi u području upravljanja javnim financijama i novog mehanizma za provedbu godišnjih evaluacija javne potrošnje i dalje ima ključnu važnost za dodatno smanjenje slabosti. Obje su mjere ključne da se rashodi nastave smanjivati i da se javni dug zadrži u silaznom trendu. Nadalje, vlada je donijela reformu javnog mirovinskog sustava za koju se očekuje da će doprinijeti održivosti javnog duga.

- (13) Prema podacima koje je potvrdio Eurostat, deficit opće države u Francuskoj se sa 6,5 % BDP-a u 2021. smanjio na 4,7 % BDP-a u 2022., dok je dug opće države pao sa 112,9 % BDP-a krajem 2021. na 111,6 % BDP-a krajem 2022. Komisija je 24. svibnja 2023. objavila izvješće na temelju članka 126. stavka 3. Ugovora. U tom je izvješću razmotreno proračunsko stanje Francuske jer je njezin deficit opće države 2022. premašio referentnu vrijednost od 3 % BDP-a utvrđenu Ugovorom, dok je njezin dug opće države premašio referentnu vrijednost od 60 % BDP-a utvrđenu Ugovorom i nije se poštovalo referentno mjerilo za smanjenje duga. U izvješću je zaključeno da kriterij deficita i duga nije ispunjen. Osim toga, u skladu s Komunikacijom od 8. ožujka 2023. Komisija nije predložila pokretanje novih postupaka u slučaju prekomjernog deficita u proljeće 2023. Komisija je zatim navela da će Vijeću predložiti pokretanje postupaka u slučaju prekomjernog deficita u proljeće 2024. na temelju podataka o realizaciji za 2023. Francuska bi to trebala uzeti u obzir pri izvršenju svojeg proračuna za 2023. i pripremi nacrtu svojeg proračunskog plana za 2024.

- (14) Na saldo opće države utjecale su mjere fiskalne politike poduzete radi ublažavanja gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije. U 2022. su te mjere fiskalne politike koje su utjecale na smanjenje prihoda uključivale smanjenje domaćeg poreza na krajnju potrošnju električne energije („taxe intérieure sur le consommation finale d'électricité” ili TICFE), dok su mjere fiskalne politike koje su utjecale na povećanje rashoda uključivale izravne subvencije dobavljačima plina i električne energije kao kompenzacija za ograničenje reguliranih cijena plina i električne energije, subvencije za ograničenje povećanja maloprodajnih cijena goriva za prijevoz, subvencije energetske intenzivnim poduzećima i transferi kućanstvima s niskim dohotkom. Trošak tih mjera djelomično se kompenzirao novim porezima na neočekivanu dobit proizvođača i dobavljača energije, odnosno izvanrednim solidarnim porezom na poduzeća iz sektora fosilnih goriva i rafiniranja te mehanizmom za ograničavanje prihoda od proizvodnje električne energije na inframarginalnom tržištu te neizravnim poreznim prihodima od proizvođača energije iz obnovljivih izvora i nižim subvencijama za proizvođače energije iz obnovljivih izvora, koje su posljedica pozitivnog jaza između tržišnih i referentnih cijena električne energije. Komisija procjenjuje da je u 2022. neto proračunski trošak tih mjera iznosio 0,9 % BDP-a. Istodobno je procijenjeni trošak privremenih hitnih mjera uvedenih zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19 pao s 2,6 % BDP-a u 2021. na 0,5 % BDP-a u 2022.
- (15) Vijeće je 18. lipnja 2021. preporučilo Francuskoj⁷ da u 2022. iskoristi Mehanizam za financiranje dodatnih ulaganja za potporu oporavku, uz provedbu razborite fiskalne politike. Nadalje, Vijeće je Francuskoj preporučilo da očuva ulaganja koja financira država.

⁷ Preporuka Vijeća od 18. lipnja 2021. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Francuske za 2021. (SL C 304, 29.7.2021., str. 43.).

(16) Prema Komisijinim procjenama smjer fiskalne politike⁸ bio je u 2022. poticajan, na 2,0 % BDP-a. Francuska je u skladu s preporukom Vijeća nastavila pružati potporu oporavku ulaganjima koja su financirana sredstvima iz Mehanizma. Rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma i sredstvima iz drugih fondova Unije iznosili su 0,6 % BDP-a u 2022. (0,7 % BDP-a u 2021.). Marginalno smanjenje rashoda financiranih bespovratnim sredstvima iz Mehanizma i sredstvima drugih fondova Unije u 2022. odraz je pojačanog financiranja na početku provedbe plana za oporavak i otpornost tijekom prve dvije godine. Ulaganja koja financira država imala su ekspanzivan učinak od 0,1 postotnog boda na smjer fiskalne politike⁹. Francuska je stoga, u skladu s preporukom Vijeća, očuvala ulaganja koja financira država. Ujedno je rast primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez novih mjera na strani prihoda) imao ekspanzivan učinak od 1,7 postotnih bodova na smjer fiskalne politike. Taj znatan ekspanzivni učinak uključivao je dodatni učinak mjera fiskalne politike za ublažavanje gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije (dodatni neto proračunski trošak od 0,8 % BDP-a). Rastu neto primarnih tekućih rashoda doprinijela je i indeksacija mirovina, plaća u javnom sektoru i socijalnih naknada (0,4 % BDP-a). Francuska stoga nije u dovoljnoj mjeri ograničila rast tekućih rashoda koje financira država. Znatan ekspanzivni učinak rashoda koje financira država samo je djelomično posljedica mjera za ublažavanje gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije i troškova pružanja privremene zaštite raseljenim osobama iz Ukrajine.

⁸ Smjer fiskalne politike mjeri se kao promjena primarnih rashoda (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda), isključujući privremene hitne mjere uvedene zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19, ali uključujući rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratna sredstva) iz Mehanizma i sredstvima iz drugih fondova Unije, u odnosu na srednjoročni potencijalni rast. Za više detalja vidjeti okvir 1 u tablicama s fiskalnim statističkim podacima.

⁹ Predviđa se da će učinak ostalih kapitalnih rashoda koje financira država biti ekspanzivan i iznositi 0,3 postotna boda BDP-a, uglavnom zbog učinka kapitalnih transfera isplaćenih u kontekstu francuskog plana oporavka pod nazivom „France Relance”, koji se ne financiraju bespovratnim sredstvima iz Mehanizma.

- (17) Makroekonomski scenarij na kojem se temelje proračunske projekcije u Programu stabilnosti za 2023. povoljniji je za 2023. od onoga iz Komisijine proljetne prognoze 2023. i nakon toga. Vlada predviđa da će se realni BDP povećati za 1,0 % u 2023. i za 1,6 % u 2024. Za usporedbu, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se manji rast realnog BDP-a, i to 0,7 % u 2023. i 1,4 % u 2024., uglavnom zbog manjeg doprinosa rastu domaće potražnje u 2023., kao posljedica bruto investicija u fiksni kapital i zaliha, i vanjske potražnje u 2024.
- (18) Vlada u Programu stabilnosti za 2023. očekuje da će se deficit opće države u 2023. povećati na 4,9 % BDP-a. Povećanje u 2023. uglavnom odražava usporavanje gospodarske aktivnosti i očekivani manjak prihoda. Prema Programu stabilnosti za 2023. očekuje se da će se udio duga opće države u BDP-u smanjiti sa 111,6 % BDP-a krajem 2022. na 109,6 % BDP-a krajem 2023. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se državni deficit od 4,7 % BDP-a za 2023. To je niže od deficita predviđenog u Programu stabilnosti za 2023., uglavnom zbog veće elastičnosti poreza koju Komisija očekuje, što dovodi do većih prihoda. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se sličan udio duga opće države u BDP-u od 109,6 % krajem 2023.

(19) Očekuje se da će na saldo opće države u 2023. i dalje utjecati mjere fiskalne politike poduzete radi ublažavanja gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije. Te mjere obuhvaćaju produljene mjere iz 2022., osobito smanjenje TICFE-a i izravnih subvencija dobavljačima plina i električne energije kao kompenzacija za ograničenje reguliranih cijena plina i električne energije te nove mjere, kao što su vaučeri za gorivo za prijevoz na temelju provjere imovinskog stanja za kućanstva s niskim prihodima („chèque carburant”), kojima se zamjenjuje opći rabat koji se primjenjivao 2022. i subvencije mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima na koja se ne primjenjuju regulirane tarife za električnu energiju, kako bi se pokrilo povećanje računa za energiju do kraja 2023. Trošak tih mjera i dalje se djelomično kompenzira novim porezima na neočekivanu dobit proizvođača i dobavljača energije, odnosno mehanizmom za ograničavanje prihoda od proizvodnje električne energije na inframarginalnom tržištu te neizravnim poreznim prihodima od proizvođača energije iz obnovljivih izvora i nižim subvencijama za proizvođače energije iz obnovljivih izvora, koje su posljedica pozitivnog jaza između tržišnih i referentnih cijena električne energije. Uzimajući u obzir te prihode, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se da će u 2023. neto proračunski trošak tih mjera potpore iznositi 1,0 % BDP-a¹⁰. Čini se da većina mjera u 2023. nije usmjerena na najranjivija kućanstva i poduzeća i da ne šalju jasan cjenovni signal da se smanji potražnja za energijom i poveća energetska učinkovitost, iako su gornje granice cijena električne energije i plina za kućanstva podignute. Stoga se u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. procjenjuje da će iznos ciljanih mjera potpore koji treba uzeti u obzir pri ocjeni usklađenosti s Preporukom Vijeća od 12. srpnja 2022.¹¹ iznositi 0,2 % BDP-a u 2023. (u usporedbi s 0,1 % BDP-a u 2022.). Naposljetku, očekuje se da će saldu opće države 2023. pogodovati postupno ukidanje privremenih hitnih mjera povezanih s krizom uzrokovanom bolešću COVID-19, koje su procijenjene na 0,5 % BDP-a.

¹⁰ Taj iznos predstavlja razinu godišnjih proračunskih troškova tih mjera, uključujući tekuće prihode i rashode te, prema potrebi, mjere za kapitalne rashode.

¹¹ Preporuka Vijeća od 12. srpnja 2022. o Nacionalnom programu reformi Francuske za 2022. (SL C 334, 1.9.2022., str. 79.)

- (20) U svojoj Preporuci od 12. srpnja 2022. Vijeće je preporučilo da Francuska u 2023. osigura razboritu fiskalnu politiku, posebno ograničavanjem rasta primarnih tekućih rashoda koje financira država ispod srednjoročnog potencijalnog rasta proizvodnje¹², uzimajući u obzir stalnu privremenu i ciljanu potporu kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na povećanje cijena energije te osobama koje bježe iz Ukrajine. Francuska bi se istodobno trebala pripremiti za prilagodbu postojeće potrošnje u skladu s razvojem situacije. Francuskoj je bilo preporučeno i da poveća javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetske sigurnost uzimajući u obzir inicijativu REPowerEU, među ostalim iskorištavanjem sredstava iz Mehanizma i drugih fondova Unije.

¹² Na temelju Komisijine proljetne prognoze 2023. procjenjuje se da će srednjoročni (prosječni desetogodišnji) potencijalni rast proizvodnje Francuske iznositi 6,3 % u nominalnom smislu.

(21) U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se da će u 2023. smjer fiskalne politike biti kontrakcijski (+0,5 % BDP-a), u kontekstu visoke inflacije. To je u skladu s ekspanzivnim smjerom fiskalne politike u 2022. (-2,0 % BDP-a). Predviđa se da će rast primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda) u 2023. imati kontrakcijski učinak od 0,6 % BDP-a na smjer fiskalne politike. To uključuje povećani trošak ciljanih mjera potpore kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na povećanja cijena energije za 0,1 % BDP-a. Ukupno gledajući, predviđeni rast primarnih tekućih rashoda koje financira država u skladu je s Preporukom Vijeća od 12. srpnja 2022. Rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma i sredstvima iz drugih fondova Unije iznosili su u 2023. 0,4 % BDP-a, a ulaganja koja financira država imala su neutralan učinak na smjer fiskalne politike¹³. Stoga Francuska planira financirati dodatna ulaganja sredstvima iz Mehanizma i drugih fondova Unije i planira očuvati ulaganja koja financira država. Planira financirati javna ulaganja za zelenu i digitalnu tranziciju te energetske sigurnost, kao što su ulaganja u okviru plana ulaganja „France 2030” radi poticanja ulaganja u najsuvremenija istraživanja i razvoj te u područje digitalnih tehnologija te ulaganja u obnovljivu energiju u sustavima grijanja i obnovu javnih i privatnih zgrada, mjere za potporu dekarbonizaciji industrije, ulaganja u održivi promet, zdravstvo i obrazovanje, koja se djelomično financiraju iz Mehanizma i drugih fondova Unije.

¹³ Predviđa se da će učinak ostalih kapitalnih rashoda koje financira država biti ekspanzivan i iznositi 0,3 postotna boda BDP-a, uglavnom zbog učinka kapitalnih transfera isplaćenih u kontekstu francuskog plana oporavka pod nazivom „France Relance”, koji se ne financiraju bespovratnim sredstvima iz Mehanizma i plana ulaganja „France 2030”.

- (22) Prema Programu stabilnosti za 2023. očekuje se da će se deficit opće države smanjiti na 4,4 % BDP-a u 2024. Smanjenje u 2024. uglavnom je posljedica ukidanja većine mjera potpore za energiju, zajedno s većom elastičnošću poreza. Prema Programu stabilnosti za 2023. očekuje se da će krajem 2024. udio duga opće države u BDP-u ostati uglavnom stabilan, na 109,5 %. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se državni deficit od 4,3 % BDP-a u 2024. To je niže od deficita predviđenog u Programu stabilnosti za 2023., uglavnom zbog baznog učinka koji proizlazi iz manjeg deficita koji je Komisija već predvidjela za 2023. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se sličan udio duga opće države u BDP-u od 109,5 % krajem 2024.
- (23) U Programu stabilnosti za 2023. predviđa se postupno ukidanje većine mjera energetske potpore u 2024. Komisija trenutačno procjenjuje da će u 2024. neto trošak tih mjera energetske potpore iznositi 0,2 % BDP-a. Te se procjene temelje na pretpostavci da neće biti novih povećanja cijene energije. Čini se da mjere energetske potpore, koje bi, kako se planira, trebale ostati na snazi 2024., nisu usmjerene na ranjiva kućanstva ili poduzeća. One ne šalju jasan cjenovni signal da se smanji potražnja za energijom i poveća energetska učinkovitost.

- (24) U Uredbi (EZ) br. 1466/97 poziva se na godišnje poboljšanje strukturnog proračunskog salda prema srednjoročnom proračunskom cilju, s 0,5 % BDP-a kao mjerilom¹⁴. S obzirom na fiskalnu održivost i potrebu za smanjenjem deficita na razinu ispod referentne vrijednosti od 3 % BDP-a utvrđenu Ugovorom, Komisija smatra da bi za 2024. bilo primjereno poboljšanje strukturnog salda od najmanje 0,7 % BDP-a. Da bi se postiglo to poboljšanje, i u skladu s metodologijom Komisije, rast neto primarnih rashoda koje financira država¹⁵ ne bi u 2024. smio biti veći od 2,3 %, što se navodi i u ovoj Preporuci. Istodobno bi trebalo postupno ukinuti preostale mjere energetske potpore (koje Komisija trenutačno procjenjuje na 1,0 % BDP-a u 2023.), ako to dopuštaju kretanja energetskog tržišta i počevši od mjera koje su najmanje ciljane, a s time povezane uštede trebalo bi iskoristiti za smanjenje državnog deficita. Prema Komisijinim procjenama to bi dovelo do rasta neto primarnih rashoda ispod preporučene maksimalne stope rasta za 2024.
- (25) Uz pretpostavku nepromijenjenih politika, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se rast neto primarnih rashoda koje financira država od 3,1 % u 2024., što je više od preporučene stope rasta. Prilagodba koja se predviđa u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. manja je od ušteda koje bi se ostvarile od potpunog ukidanja mjera energetske potpore. Razlog tomu je povećanje ulaganja u okviru programa „France 2030” i potpuno ukidanje poreza na dodanu vrijednost proizvodnje poduzeća.

¹⁴ Člankom 5. Uredbe (EZ) br. 1466/97 također se zahtijeva prilagodba za više od 0,5 % BDP-a za države članice čija razina duga prelazi 60 % BDP-a ili koje imaju znatne rizike u pogledu održivosti sveukupnog duga.

¹⁵ Neto primarni rashodi definiraju se kao rashodi koje financira država bez diskrecijskih mjera na strani prihoda i isključujući rashode za kamate i rashode za cikličnu nezaposlenost.

(26) Prema Programu stabilnosti za 2023. očekuje se da će od 2023. do 2024. državna ulaganja ostati stabilna, na 3,8 % BDP-a. U Programu stabilnosti za 2023. upućuje se na reforme i ulaganja za koje se očekuje da će doprinijeti fiskalnoj održivosti te održivom i uključivom rastu. Te reforme i ulaganja uključuju reformu upravljanja javnim financijama i novi mehanizam revizije potrošnje, reforme mirovinskog sustava i sustava naknada za nezaposlenost te ulaganja za poticanje zelene i digitalne tranzicije, koji su također dio plana za oporavak i otpornost. U Programu stabilnosti za 2023. navedeni su srednjoročni fiskalni ciljevi do 2027. Prema Programu stabilnosti za 2023. očekuje se da će se deficit opće države postupno smanjiti na 3,7 % BDP-a u 2025., na 3,2 % u 2026. i na 2,7 % u 2027. Stoga se predviđa da će se deficit opće države u 2027. smanjiti ispod 3 % BDP-a. Prema Programu stabilnosti za 2023. očekuje se da će se udio duga opće države u BDP-u smanjiti sa 109,5 % BDP-a krajem 2024. na 108,3 % BDP-a do kraja 2027.

(27) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.2. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost sadržava opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno nadopunjuju i koje treba provesti do 2026. Provedba plana za oporavak i otpornost Francuske napreduje. Francuska je podnijela jedan zahtjev za plaćanje ukupne vrijednosti 7 400 000 EUR, za ostvarenih 38 ključnih etapa i ciljeva iz plana za oporavak i otpornost. Ključne etape odražavaju napredak u provedbi reformi u području javnih financija, stanovanja, mobilnosti, zapošljavanja, vještina i zdravstva. Nekoliko ciljeva odražava znatna ulaganja u području energetske obnove zgrada, dekarbonizacije industrije, čistih vozila, istraživanja, zapošljavanja mladih i obrazovanja. Francuska je 20. travnja 2023. dostavila izmjenu plana za oporavak i otpornost, među ostalim poglavlje o planu REPowerEU. Zahtjev Francuske za izmjenu njezina plana za oporavak i otpornost temelji se na potrebi da se u obzir uzme visoka inflacija u 2022., poremećaji u lancu opskrbe i revizija naniže maksimalnog iznosa bespovratnih sredstava koja su joj dodijeljena iz Mehanizma. Uključivanje novog poglavlja o planu REPowerEU u plan za oporavak i otpornost omogućit će financiranje dodatnih reformi i ulaganja za potporu strateškim ciljevima Francuske u području energetike i zelene tranzicije. Sustavno i učinkovito uključivanje lokalnih i regionalnih tijela, socijalnih partnera i drugih relevantnih dionika i dalje je važno za uspješnu provedbu plana za oporavak i otpornost, kao i drugih ekonomskih politika i politika zapošljavanja izvan okvira tog plana, kako bi se osigurala opća odgovornost za cjelokupni program politike.

- (28) Komisija je većinu programskih dokumenata kohezijske politike Francuske odobrila u 2022., osim programa za Saint-Martin, koji je donesen 20. ožujka 2023. Brza provedba programâ kohezijske politike, uz komplementarnost i sinergiju s planom za oporavak i otpornost, uključujući poglavlje o planu REPowerEU, iznimno je važna za ostvarenje zelene i digitalne tranzicije, povećanje gospodarske i socijalne otpornosti te uravnotežen teritorijalni razvoj u Francuskoj.
- (29) Osim gospodarskih i socijalnih izazova obuhvaćenih planom za oporavak i otpornost i programima kohezijske politike, Francuska se suočava s brojnim dodatnim izazovima koji se odnose na manjak vještina i nejednakosti u obrazovnom sustavu te na energetska politiku i zelenu tranziciju. Svladavanjem tih izazova potaknulo bi se stjecanje vještina radnika, povećala produktivnost rada, povećala energetska učinkovitost francuskih poduzeća i time konkurentnost francuskog gospodarstva u cjelini.
- (30) Manjak radne snage u Francuskoj i dalje je visok. U skladu s istraživanjem iz 2023. o potrebama za radnom snagom (koje je proveo „Pôle Emploi”), 61 % poslodavaca predviđa daljnje poteškoće u zapošljavanju 2023., posebno za kvalificiranu radnu snagu u građevinarstvu i industriji, tj. sektorima na koje zelena i digitalna tranzicija utječu u velikoj mjeri. Francuska je posljednjih godina povećala ulaganja u usavršavanje i prekvalifikaciju radnika, koja su djelomično financirana sredstvima iz Mehanizma. Međutim, evaluacije pokazuju da i dalje postoje brojne prepreke usavršavanju niskokvalificiranih radnika, čime se narušava djelotvornost ciljanih programa kao što je „plan ulaganja u vještine”. Iako je u porastu, sudjelovanje niskokvalificiranih radnika u osposobljavanju i dalje je znatno niže od sudjelovanja drugih radnika i oni obično imaju manje koristi od osposobljavanja koje dovodi do stjecanja kvalifikacije. Na temelju toga može se zaključiti da bi daljnje povećanje broja mladih koji ulaze na tržište rada s dostatnim osnovnim vještinama i kvalifikacijama trebalo ostati prioritet obrazovnog sustava.

- (31) Unatoč ukupnoj razini javne potrošnje, koja je iznad prosjeka OECD-a, i dobrim rezultatima, francuski obrazovni sustav obilježen je znatnim udjelom učenika sa slabim rezultatima, a socioekonomska pozadina i dalje je snažan pokazatelj uspješnosti učenika. Slabi rezultati i nejednakost u stečenim matematičkim vještinama i dalje su razlozi za zabrinutost. Prema nacionalnim i međunarodnim istraživanjima prosječna uspješnost u matematici u Francuskoj stalno se smanjuje tijekom posljednjih 30 godina. Poduzeti su određeni koraci za jačanje stjecanja osnovnih vještina, među ostalim jačanjem kontinuiranog osposobljavanja nastavnika matematike i francuskog jezika, koje je započeto 2019., te dodavanjem jednosatnog modula potpore za matematiku i francuski jezik u prvom razredu srednje škole od školske godine 2023./2024. Pri završetku je plan o tome da se smanji na polovinu broj učenika u razredu u javnim predškolskim i osnovnim školama u nepovoljnom položaju te se procjenjuje dugoročni učinak na ishode učenja 300 000 učenika o kojima je riječ. Međutim, planom nije obuhvaćen znatan udio učenika u nepovoljnom položaju izvan prioriternih područja. Unatoč ulaganjima i napretku, i dalje postoje izazovi u pogledu pristupa učenika i studenata s invaliditetom redovnom obrazovnom sustavu.
- (32) Francuska je 2022. nastavila ulagati u sustav naukovanja i daljnje mogućnosti učenja kroz rad, kao što je reforma strukovnog osposobljavanja u srednjim školama. Iako bi te mjere mogle imati pozitivan ishod, njihov se učinak tek treba osjetiti i iziskivale bi veći angažman stručnjaka i nastavnika u osmišljavanju programa. Unatoč mjerama za poboljšanje nastavnih uvjeta, među ostalim povećanjem plaća nastavnika, i dalje postoji zabrinutost u pogledu privlačnosti nastavničke struke i velikog udjela ugovornog osoblja, koje često ima nižu razinu kvalifikacija i iskustva od stalnog osoblja i nedovoljan pristup mogućnostima osposobljavanja. Općenito, omjer nastavnika i učenika i dalje je među najvišima u Uniji.

(33) Francuska struktura izvora energije oslanja se na fosilna goriva u manjoj mjeri nego što je to slučaj u drugim državama članicama, iako i dalje ovisi o uvozu fosilnih goriva. U Francuskoj je od kolovoza 2022. do ožujka 2023. potrošnja prirodnog plina smanjena za 16 % u odnosu na prosječnu potrošnju plina u istom razdoblju u prethodnih pet godina, što je više od ciljnog smanjenja od 15 % utvrđenog u Uredbi Vijeća (EU) 2022/1369¹⁶. Francuska bi mogla nastaviti privremeno smanjivati potražnju za plinom do 31. ožujka 2024. u skladu s Uredbom Vijeća (EU) 2023/706¹⁷. Zbog trenutačne geopolitičke situacije i visokih cijena energenata Francuska bi također trebala hitno pojačati napore za ostvarivanje ciljeva u području energije iz obnovljivih izvora utvrđenih u nacionalnom energetske i klimatskom planu. S udjelom od 19,1 % krajnje bruto potrošnje energije iz obnovljivih izvora Francuska nije ostvarila svoj cilj od 23 % za energiju iz obnovljivih izvora do 2020. Također nije na dobrom putu da ostvari svoj cilj za energiju iz obnovljivih izvora do 2030. i zaostaje u uvođenju energije iz obnovljivih izvora, posebno u pogledu proizvodnje električne energije i grijanja. Brzo uvođenje obnovljivih izvora energije kao što su solarna energija i energija vjetera doprinijelo bi energetske sigurnosti Francuske i diversifikaciji opskrbe smanjenjem upotrebe fosilnih goriva. Sporo uvođenje obnovljivih izvora energije može se objasniti sporim i složenim administrativnim postupcima povezanim s izdavanjem dozvola. Kašnjenja u izdavanju dozvola za sve tehnologije (kopnene i odobalne vjetroelektrane te solarna energija) povezana su s nedostatkom političke potpore projektima, neodgovarajućim planiranjem te dugotrajnim i složenim postupcima izdavanja dozvola. Problemi su i potpora javnosti i pravni izazovi, što stvara nesigurnost za ulagače i nositelje projekata. Postupak izdavanja dozvola mogao bi se ubrzati dodjelom dodatnog osoblja i financijskih sredstava u središnjoj upravi na regionalnoj razini te u relevantnim tijelima i mrežnim operatorima. Poboššani postupci prostornog planiranja i brža provedba natječajnih postupaka također su bitni da se osigura realizacija projekata obnovljivih izvora energije.

¹⁶ Uredba Vijeća (EU) 2022/1369 od 5. kolovoza 2022. o koordiniranim mjerama za smanjenje potražnje za plinom (SL L 206, 8.8.2022., str. 1.).

¹⁷ Uredba Vijeća (EU) 2023/706 od 30. ožujka 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2022/1369 u pogledu produljenja razdoblja za smanjenje potražnje kad je riječ o mjerama za smanjenje potražnje za plinom i pooštravanja obveze izvješćivanja i praćenja njihove provedbe (SL L 93, 31.3.2023., str. 1.).

Francuska je 2023. donijela zakon o ubrzanju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, u kojem se prepoznaje potreba za znatnim povećanjem kapaciteta topline i plina iz obnovljivih izvora te povećanjem udjela električne energije iz obnovljivih izvora kako bi se zadovoljile sve veće potrebe za elektrifikacijom. Uz pravilnu provedbu tim bi se zakonom mogla ubrzati realizacija projekata u području energije iz obnovljivih izvora. Na taj bi način Francuska mogla ostvariti ciljeve za 2030.

- (34) Kako bi dosegla cilj od 10 % za 2020. u pogledu razine međupovezanosti, ključna je daljnja potpora za prekogranične elektroenergetske interkonekcijske vodove (u gradnji ili planirani) radi integracije velikih udjela obnovljivih izvora energije. Pojačanim financiranjem na početku provedbe projekata energetske infrastrukture, kako domaće tako i prekogranične, doprinijet će se smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima, a posebno o ruskom plinu. Preporučuje se da nova ulaganja u infrastrukturu i mreže budu, ako je moguće, otporna na buduće promjene kako bi se budućom prenamjenom za održiva goriva omogućila njihova dugoročna održivost. Interkonekcije su ključne za učinkovito funkcioniranje unutarnjeg energetskeg tržišta jer se objedinjavanjem resursa postiže opća sigurnost opskrbe.
- (35) Francuski plan za oporavak i otpornost sadržava velike projekte obnove zgrada za socijalno i privatno stanovanje te javnih zgrada i manjih poduzeća. Kad je riječ o obnovi stambenih zgrada, većina projekata bila je usmjerena na jednokratne radove, koji su rezultirali ograničenim stupnjem obnove. U prvoj polovini 2022. samo je 27 % radova uključivalo najmanje dvije faze obnove, a samo 5 % potpunu obnovu. Opsežne obnove mogle bi imati velik utjecaj na smanjenje potrošnje energije u građevinskom sektoru. Osim toga, većim naporima za usmjeravanje javnih i privatnih ulaganja u obnovu stambenih objekata kućanstava s niskim prihodima i fonda zgrada s najnižim energetske svojstvima doprinijelo bi tome da se do 2030. sanira 5,2 milijuna energetske najneučinkovitijih zgrada (zgrade s ocjenom energetske učinkovitosti F i G). Zakonom o klimi i otpornosti iz 2021. uvedeno je nekoliko mjera za poticanje opsežne obnove zgrada, kao što su zabrana iznajmljivanja stambenih objekata s ocjenom energetske učinkovitosti G od 2025., s ocjenom F od 2028. i s ocjenom E od 2034. Kako bi se potaknulo znatnije povećanje energetske učinkovitosti, okvir politike mogao bi se poboljšati tako da se njime potiče temeljita obnova i dodatno povećanje energetske učinkovitosti fonda zgrada u Francuskoj s posebnim naglaskom na kućanstva s niskim prihodima.

- (36) Udio Francuske u ukupnim ulaganjima poduzetničkog kapitala Unije u *start-up* i *scale-up* poduzeća u području klimatskih tehnologija iznosi gotovo 11 %. Međutim, unatoč znatnoj javnoj potpori, samo je 29 % malih francuskih poduzeća uložilo više od 1 % svojih prihoda u učinkovitu upotrebu resursa (prosječno 40 % u Uniji). Nositelji projekata proizvodnje u području čistih tehnologija suočavaju se s velikim administrativnim opterećenjem, dugotrajnim postupcima i rizicima od sudskih sporova. U prosjeku je potrebno 17 mjeseci za dobivanje građevinske dozvole i okolišnog odobrenja te za provedbu postupka javne istrage za industrijski projekt. Postupak uključuje točke blokiranja na kojima vlasnik projekta mora čekati odgovore različitih tijela (upravnog suda, mišljenje tijela nadležnog za okoliš, izvješće javnog istražitelja). Nadalje, za velike industrijske projekte mora se provesti javno savjetovanje. Taj postupak traje najmanje šest mjeseci, čime se produljuje rok za dobivanje građevinske dozvole i okolišnog odobrenja te za provedbu javne istrage. Mogući su i sudski postupci u vezi s investicijskim projektima, koji mogu trajati nekoliko godina, što dovodi do napuštanja projekata. Iako su postupci izdavanja dozvola nužni za zaštitu bitnih javnih i privatnih interesa, trebalo bi ih pojednostavniti i ubrzati za projekte proizvodnje u području čistih tehnologija. Vrijeme bi se moglo uštedjeti i istodobnim pokretanjem administrativnih postupaka i predlaganjem industrijskih lokacija koje su spremne za uporabu.
- (37) Manjak radne snage i vještina u sektorima i zanimanjima koji su važni za zelenu tranziciju, uključujući proizvodnju te uvođenje i održavanje tehnologija s nultom neto stopom emisija, stvara prepreke prelasku na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija. Visokokvalitetni sustavi obrazovanja i osposobljavanja prilagođeni promjenjivim potrebama tržišta rada i ciljane mjere usavršavanja i prekvalifikacije bitni su za smanjenje nedostatka vještina te promicanje uključivanja na tržište rada i preraspodjele radne snage. Da bi se oslobodio neiskorišteni potencijal ponude radne snage, te mjere trebaju biti dostupne, posebno pojedincima te u sektorima i regijama na koje će zelena tranzicija najviše utjecati. U Francuskoj je u 2022. prijavljen manjak radne snage u nekoliko zanimanja za koja su potrebne specifične vještine ili znanja za zelenu tranziciju, uključujući građevinske tehničare, operatere u elektranama i inženjere.

- (38) Uzimajući u obzir Komisijinu ocjenu, Vijeće je ispitalo Program stabilnosti za 2023. i njegovo je mišljenje¹⁸ navedeno u preporuci br. 1.
- (39) Imajući u vidu blisku međusobnu povezanost gospodarstava država članica europodručja i njihov zajednički doprinos funkcioniranju ekonomske i monetarne unije, Vijeće je državama članicama europodručja preporučilo da, među ostalim u okviru svojih planova za oporavak i otpornost, poduzmu sljedeće: i. očuvaju održivost duga i suzdrže se od pružanja široke potpore ukupnoj potražnji u 2023., bolje usmjere fiskalne mjere koje se poduzimaju za ublažavanje učinaka visokih cijena energije i razmotre odgovarajuće načine za okončanje potpore kada se pritisci na cijene energije smanje; ii. održavaju visoku razinu javnih ulaganja i promiču privatna ulaganja radi potpore zelenoj i digitalnoj tranziciji; iii. podupiru kretanja plaća kojima se ublažava gubitak kupovne moći i pritom ograniče sekundarne učinke na inflaciju, dodatno poboljšaju aktivne politike tržišta rada i poduzimaju mjere za rješavanje problema nedostatka vještina; iv. unaprijede poslovno okruženje i osiguraju da energetska potpora poduzećima bude troškovno učinkovita, privremena i usmjerena na poduzeća koja su sposobna opstati te da se njome zadrže poticaji za zelenu tranziciju; i v. očuvaju makrofinancijsku stabilnost i prate rizike te nastave s radom na dovršetku bankovne unije. Kada je riječ o Francuskoj, preporukama br. 1, 2, 3 i 4 doprinosi se provedbi prve, druge, treće i četvrte preporuke iz Preporuke o europodručju za 2023.
- (40) Uzimajući u obzir detaljno preispitivanje koje je provela Komisija i njezinu ocjenu, Vijeće je ispitalo Nacionalni program reformi za 2023. i Program stabilnosti za 2023. Preporuke Vijeća donesene u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 navedene su u preporuci br. 1. Politikama iz preporuke br. 1 doprinosi se uklanjanju slabosti povezanih s visokim državnim dugom i slabom konkurentnosti te niskim rastom produktivnosti. Preporuke br. 2 i 3 doprinose provedbi preporuke br. 1. Politikama iz preporuke br. 1 istodobno se doprinosi uklanjanju neravnoteža i provedbi preporuka iz Preporuke o europodručju za 2023., u skladu s uvodnom izjavom 39.,

¹⁸ U skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1466/97.

PREPORUČUJE da Francuska u 2023. i 2024. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. U 2023. i 2024. što prije postupno ukinuti hitne mjere energetske potpore koje su na snazi i ostvarene uštede iskoristiti za smanjenje državnog deficita. Budu li zbog novih povećanja cijena energije potrebne nove mjere potpore ili njihov nastavak, osigurati da takve mjere potpore budu usmjerene na ranjiva kućanstva i poduzeća, fiskalno pristupačne te da očuvaju poticaje za smanjenje potrošnje energije.

Osigurati razboritu fiskalnu politiku, posebno ograničavanjem nominalnog povećanja neto primarnih rashoda koje financira država u 2024. na najviše 2,3 %¹⁹.

Očuvati javna ulaganja koja financira država i osigurati učinkovitu apsorpciju bespovratnih sredstava iz Mehanizma i sredstava iz drugih fondova Unije, osobito radi promicanja zelene i digitalne tranzicije.

U razdoblju nakon 2024. nastaviti provoditi srednjoročnu fiskalnu strategiju postupne i održive konsolidacije, u kombinaciji s ulaganjima i reformama koji potiču veći održivi rast, s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija.

Dodatno poboljšati okvirne uvjete kako bi se olakšali ulaganja i inovacije.

2. Nastaviti stabilnu provedbu plana za oporavak i otpornost i slijedom nedavnog podnošenja dopune, koja uključuje poglavlje o planu REPowerEU, brzo početi s provedbom povezanih mjera. Nastaviti brzu provedbu programa kohezijske politike uz komplementarnost i sinergiju s planom za oporavak i otpornost.

¹⁹ Procjenjuje se da to odgovara godišnjem poboljšanju strukturnog proračunskog salda od najmanje 0,7 % BDP-a za 2024., kako je opisano u uvodnoj izjavi 24.

3. Riješiti problem nedostatka vještina, posebno pružanjem dodatnih mogućnosti učenja kroz rad i povećanjem udjela osoba s osnovnim vještinama. Prilagoditi resurse i metode potrebama učenika i škola u nepovoljnom položaju kako bi sustav obrazovanja i osposobljavanja postao pravedniji i uključiviji. Poboljšati radne uvjete te početno i trajno osposobljavanje učitelja i nastavnika.

4. Smanjiti ukupnu ovisnost o fosilnim gorivima. Ubrzati uvođenje obnovljivih izvora energije, s posebnim naglaskom na vjetar, solarne i geotermalne izvore te bioplin, uključujući proizvodnju energije iz obnovljivih izvora malog kapaciteta i promicanje zajedničke potrošnje vlastite energije, te promicati povezane tehnologije skladištenja povećanjem javnih ulaganja, olakšavanjem privatnih ulaganja i uklanjanjem uskih grla u izdavanju dozvola. Nastaviti nadograđivati prijenosne i distribucijske elektroenergetske mreže i povećati prekograničnu elektroenergetsku povezanost. Dodatno poboljšati okvir politike kako bi se potaknule temeljita obnova zgrada i dekarbonizacija sustava grijanja, s posebnim naglaskom na kućanstva s niskim prihodima i fond zgrada s najnižim energetske svojstvima. Uspostaviti poticajno regulatorno okruženje kako bi se povećala ulaganja u proizvodnju u području čistih tehnologija, među ostalim pojednostavnjenjem i ubrzavanjem izdavanja dozvola. Pojačati napore na razini politika usmjerene na pružanje i stjecanje vještina i kompetencija potrebnih za zelenu tranziciju.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica